

1 Kruis aan. De Europese landen die met elkaar samenwerken noemen we

- Europa
 de Europese Unie
 de EU

2 Noem twee redenen waardoor landen van de EU makkelijker handel met elkaar kunnen drijven.

1 De euro werd ingevoerd.

2 De invoerrechten werden afgeschaft.

3 Schrijf achter elke zin het woord dat erbij hoort. Kies uit: *binnengrenzen* – *buitengrenzen* – *open grenzen*.

1 Iedereen mag alles vervoeren binnen EU-landen: *open grenzen*

2 Grenzen tussen EU-landen en andere landen: *buitengrenzen*

3 Grenzen tussen EU-landen: *binnengrenzen*

4 Schrijf steeds het juiste woord in de zin.

1 Landen van de EU werken samen op het gebied van landbouw en *handel*

2 De boeren in de EU krijgen *subsidie*

3 Daardoor is *voedsel* voor iedereen betaalbaar.

4 Er is geen *honger* meer in de EU.

5 Welke zinnen zijn juist?

- Rijke landen betalen meer lidmaatschapsgeld dan arme landen.
 Arme landen betalen geen lidmaatschapsgeld.
 Armere gebieden krijgen een deel van het lidmaatschapsgeld.

6 Maak de zinnen volledig. Gebruik de volgende woorden: *het Europees Parlement* – *de Europese Commissie* – *de Raad van de Europese Unie*

1 De Europese Commissie maakt de regels en wetten in de EU.

2 Het Europees Parlement controleert het werk van de Europese Commissie

3 In de Raad van de Europese Unie vergaderen de ministers van alle landen.

1 a Wat hoort bij het Middellandse Zeeklimaat?

- droge, hete zomers
 strenge winters
 zachte, regenachtige winters
 koele zomers

b Wat hoort bij een gematigd zeeklimaat?

- droge, hete zomers
 strenge winters
 zachte winters
 koele zomers

2 Vul in.

- 1 Het klimaat van een gebied kun je aflezen uit een klimaatgrafiek.
- 2 Daarin staan de gemiddelde temperatuur en neerslag per maand.

3 Maak de zinnen af.

- 1 Het klimaat in het Middellandse Zeegebied trekt elk jaar miljoenen vakantie-gangers.
- 2 Veel mensen in het Middellandse Zeegebied verdienen aan het massatoerisme.
- 3 Toeristen zorgen vaak ook voor problemen.

4 Streep in elke zin het foute woord door.

- 1 Fruittelers in het Middellandse Zeegebied ~~kopen~~ / verkopen citrusvruchten.
- 2 Citrusvruchten hebben een dikke / ~~dunne~~ schil.
- 3 Die schil beschermt ze tegen de ~~regen~~ / zon.

5 Schrijf in elke zin een passend woord.

- 1 Als boeren water naar hun land laten lopen, heet dat irrigeren.
- 2 Dit water komt meestal uit een stuwmeer.
- 3 Terrassen zorgen ervoor dat er geen vruchtbare grond wegspoelt.

6 Streep de foute woorden door.

- 1 Planten groeien ~~slecht~~ / goed in een gematigd zeeklimaat.
- 2 In de zomer wordt het nooit heel heet / ~~koud~~ en valt er genoeg / ~~te-weinig~~ neerslag.
- 3 Daardoor kunnen er in Nederland veel / ~~weinig~~ soorten gewassen verbouwd worden.

- 1 a Zet een kruisje voor de dingen die bij een grote boer horen.
- meer dan 200 hectare grond
 - voedselgewassen
 - handelsgewassen
 - grootschalig bedrijf
 - kleinschalig bedrijf
 - verkoop aan fabrieken
 - voor de plaatselijke markt
- b De dingen die je niet hebt aangekruist horen bij een kleine boer.
- 2 Kruis aan. Zelfvoorzienende boeren:
- verbouwen voedsel voor de export.
 - verbouwen voedsel om zelf op te eten.
 - verkopen de gewassen aan fabrieken.
 - verkopen wat ze over hebben op de markt.
- 3 Schrijf drie nadelen op waar een Poolse boer mee te maken heeft.
- 1 De bodem is onvruchtbaar
 - 2 Hij moet veel mest gebruiken.
 - 3 Het groeiseizoen is kort
- 4 Vul in elke zin een goed woord in.
- 1 Polen verkoopt handelsgewassen aan het buitenland.
 - 2 Het land verdient veel geld met deze uitvoer of export
 - 3 Kleine boeren moeten meer handels-gewassen gaan verbouwen.
- 5 Aan welke regels moeten Poolse boeren zich houden om subsidie te krijgen van de EU?
De boeren moeten:
- minder mest gebruiken.
 - alleen handelsgewassen verbouwen.
 - minder bestrijdingsmiddelen gebruiken.
 - goedkope arbeiders in dienst nemen.
- 6 Wat is waar?
- Landbouwbedrijven in Polen zijn van de staat.
 - Vroeger bepaalde de regering wat een boer moest verbouwen.
 - Verouderde landbouwbedrijven worden opgeknapt door buitenlandse boeren.
 - Poolse boeren nemen buitenlandse arbeiders in dienst.
 - Poolse arbeiders werken voor een laag loon.

1 Kruis aan. Parijs heeft:

- een centrum
 voorsteden
 woonwijken

2 Als je Parijs binnenkomt, zie je achtereenvolgens:

- voorsteden, woonwijken, het centrum
 het centrum, voorsteden, woonwijken
 voorsteden, het centrum, woonwijken

3 Onderstreep de woorden die bij het centrum horen.

flats – kantoren – kerken – musea – restaurants –
 veel groen – veel ruimte – gebouwen staan dicht
op elkaar – duur wonen – goedkoop wonen –
 makkelijk parkeren

4 Wat is een andere naam voor de metro?

- ondergrondse parkeerplaatsen
 de ondergrondse
 tunneltrein

5 Vul in.

- 1 Veel jongeren in de buitenwijken van Parijs
 zijn werkloos.....
- 2 Een groot probleem is de criminaliteit.....
- 3 In sommige buitenwijken wonen veel
gastarbeiders.....

6 Streep de foute woorden door.

- 1 Mensen die in de ene stad wonen en in de
 andere werken, noem je reizigers / forenzen.
- 2 In Parijs wonen veel forenzen in
~~het centrum~~ / de voorsteden.
- 3 Ze werken in het ~~centrum~~ / ~~de voorsteden~~
 van Parijs.

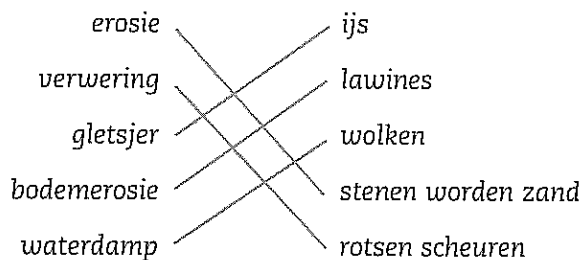
7 Welke zinnen zijn waar?

- Een buitenwijk hoort niet bij de stad.
 Een buitenwijk ligt in het centrum.
 Woningen in buitenwijken zijn goedkoper
 dan in het centrum.
 In voorsteden wonen rijke mensen.
 In voorsteden is het rustig en ruim.
 Buitenwijken zijn veiliger dan voorsteden.

- 1 Zet de zinnen in de juiste volgorde. Nummer ze van 1 tot 5.

- 2 De sneeuw verandert in ijs.
 1 Hoog in de bergen blijft sneeuw liggen.
 3 Het ijs schuift als een gletsjer naar beneden.
 5 Smeltwater stroomt omlaag.
 4 Daar is het warmer. Het ijs smelt.

- 2 Verbind de woorden die bij elkaar horen.

- 3 Stenen die worden meegenomen door smeltwater worden:

- kleiner en puntiger
 kleiner en ronder
 groter en ronder
 uiteindelijk grind, zand en klei

- 4 Vul in: zomer of winter.

De Alpen hebben een hooggebergte klimaat. In de zomer..... is het hoog in de bergen fris en valt er regelmatig regen. In de winter..... kan het er flink vriezen en valt er veel sneeuw.

- 5 Kruis aan wat juist is.

- In lucht zit waterdamp.
 Stijgende lucht wordt warmer.
 Stijgende lucht koelt af.
 Koude lucht kan minder waterdamp vasthouden dan warme lucht.
 Wolken bestaan uit waterdruppels.

- 6 Kruis aan wat juist is.

- Door het massatoerisme in de Alpenlanden
 komt er bodemerosie voor.
 zijn veel mensen werkloos.
 worden veel bossen gekapt voor skibanen.
 zijn er regelmatig lawines.

- 7 Onderstreep de woorden die bij infrastructuur horen.

weg – vrachtwagen – tunnel – brug – vliegveld –
 fiets – riolering – motoren – waterleiding –
elektriciteitscentrale

- 8 Vul in.

Waterkrachtenergie is elektriciteit.....
 die wordt opgewekt door vallend
water..... Dat gebeurt bij een
stuwdam.....

6 Oefenen met de samenvatting

Antwoorden

1 Hightech-industrie noemen we fabrieken:

- die met de nieuwste technieken en uitvindingen werken.
- die hightech-producten kopen.

2 Streep in elke zin het foute woord door.

Europese bedrijven verdienen veel geld met de ~~import~~ / ~~export~~ van hightech-producten.

Een voorbeeld zijn ~~navigatiesystemen~~ / ~~voedselgewassen~~.

3 Vul in.

1 In een laboratorium wordt onderzoek gedaan naar nieuwe producten.....

2 Men zoekt naar alternatieve..... brandstoffen.

3 Biobrandstoffen uit planten..... geven minder luchtvervuiling.

4 Streep in elke zin het foute woord door.

Assemblage gebeurt vooral door ~~robots~~ / ~~arbeiders~~. Zij zetten onderdelen in elkaar.

Assemblage door ~~arbeiders~~ / ~~robots~~ is duur. Het is ook ~~snel~~ / ~~langzamer~~. Door de automatisering zijn veel ~~arbeiders~~ / ~~robots~~ werkloos geworden.

5 Wat is de juiste volgorde?

- grondstof → halffabrikaat → eindproduct
- halffabrikaat → grondstof → eindproduct
- eindproduct → halffabrikaat → grondstof

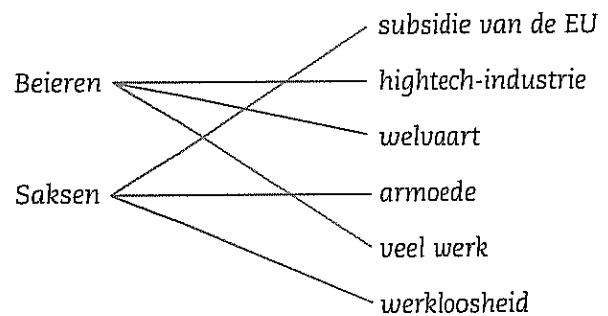
6 Wat heb je nodig om ijzer te maken?

- steenkool
- een staalfabriek
- ijzererts
- een hoogoven
- teer

7 Kruis aan wat klopt.

- Een deelstaat is een soort provincie.
- Een deelstaat is een soort gemeente.

8 Verbind de woorden met de juiste deelstaat.

1 Welke twee uitspraken zijn juist?

- Rond 1970 kwamen er gastarbeiders naar Nederland.
- Rond 1970 trokken gastarbeiders van Nederland naar Turkije.
- In het geboorteland van de gastarbeiders was armoede en weinig werk.

2 Vul in de zinnen woorden in en streep het foute woord door.

Buitenlanders die in Nederland komen wonen, worden allochtonen genoemd.

Ze zijn wel / niet in Nederland geboren. Mensen die naar het buitenland verhuizen, worden emigranten genoemd. Een andere naam voor mensen die verhuizen is migranten.

3 Waarom verhuizen Nederlanders soms naar vlak over de grens?

Huizen zijn daar goedkoper.

4 Wanneer spreek je van een euregio? Kruis twee kenmerken aan.

- Mensen, gemeenten en bedrijven werken er samen.
- Er is geen samenwerking.
- Het zijn gebieden aan beide kanten van een grens.
- Het zijn gebieden die in één land liggen.

5 Waarom emigreren er elk jaar oudere mensen naar Spanje? Kruis twee belangrijke redenen aan.

- De huizen zijn er goedkoop.
- Het is er zonnig en mooi.
- Spanjaarden zijn altijd vriendelijk.
- Er zijn goede dokters.
- Er wonen veel andere Nederlanders.

6 Waar trekken veel oudere Nederlanders naartoe in Spanje?

Naar de Costa Blanca.

7 Waarom zijn Spanjaarden blij met de oudere migranten?

Ze geven veel geld uit. Daar verdienen de Spanjaarden aan.

8 Hoe noem je het als Nederlanders alleen 's winters in Spanje wonen?

overwinteren

1 Welke landen horen bij Scandinavië?

- 1 Noorwegen
- 2 Zweden
- 3 Finland
- 4 Denemarken

2 Vul in.

De kust van Noorwegen bestaat uit
fjorden. Die zijn ooit uitgeschuurd
door gletsjers.

In Zweden en Finland zijn door gletsjers dui-
zenden meren ontstaan.

3 Streep in elke zin het foute woord door.

Het land *boven* / *onder* de fjorden heet het
Scandinavisch *Laagland* / *Hoogland*.

Dit houdt *droge* / *vochtige* zeewind tegen.

Daardoor hebben Zweden en Finland /
Denemarken een *zeeklimaat* / *landklimaat*.

4 Kruis de kenmerken aan van een
landklimaat:

- koele zomers
- warme zomers
- strenge winters
- zachte winters

5 Onderstreep wat bij taiga hoort.

loofwouden – naaldbossen
dunbevolkt – dichtbevolkt

6 Welke woorden hebben met duurzaam te
maken?

- toekomst
- veel geld verdienen
- nieuwe bomen planten
- bomen kappen

7 Waarmee verdienen de Scandinavische
landen veel geld?

Met de export van hout.

8 Kruis de zinnen aan die juist zijn.

- In Lapland wonen de Samen.
- Scandinavië importeert hout.
- In een houtzagerij werken geen robots.
- De houtindustrie is geautomatiseerd.
- Ijsbrekers houden de Botnische Golf
open.
- Door de Warme Golfstroom vriezen de
havens in Noorwegen in de winter dicht.

9 Wat maakt men van dunne bomen?

Papier, karton en spaanplaat.

1 Vul in.

Je kunt op drie manieren geld verdienen:

- 1 Boeren, bosbouwers en mijnbouwers halen producten uit de natuur.
- 2 Als je producten maakt, noem je dat industrie.
- 3 Als je iets voor andere mensen doet, heb je een dienstverlenend beroep.

2 Wat trekt toeristen aan in de cultuur van Praag?

☒ oude gebouwen	☒ musea
☒ kunst	☐ trams
☐ ministeries	☐ warmwaterbronnen
☒ muziek	☐ restaurants

3 Waarom zijn veel mensen in Praag blij met al die toeristen?

Ze verdienen er geld aan.

4 Kruis de juiste uitspraken aan.

- Praag is de hoofdstad van Tsjechië.
- In Praag zijn ministeries.
- In Tsjechië zijn de lonen hoog.
- Tsjechië is aantrekkelijk voor buitenlandse bedrijven.
- Ambtenaren hebben een dienstverlenend beroep.
- Dienstverlenende beroepen trekken geen andere aan.

5 Streep in elke zin het foute woord door.

Karlovy Vary is een ~~industriestad~~ / kuuroord.

Veel inwoners werken in de ~~industrie~~ / dienstverlening.

De lonen zijn er ~~laag~~ / hoog. Daardoor komen er ook andere dienstverlenende beroepen, zoals ~~mijnwerkers~~ / schoonheidsspecialisten.

6 De warmwaterbronnen trekken veel toeristen. Die komen er vooral voor:

- hun gezondheid
- de mooie natuur
- de gokhallen

7 Waarom probeert de regering in Praag gebieden te helpen?

- Er is te veel welvaart.
- Er is te weinig welvaart.
- Dan hebben de ambtenaren werk.
- De lonen zijn te laag.

